

آیین نامه مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک در جمهوری اسلامی ایران

شماره ۱۲۰۶۸/ت/۴۶۰۹۵ هـ

۱۳۹۱/۱/۲۸

آیین نامه مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک در جمهوری اسلامی ایران

وزارت دادگستری

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۱۴ بنا به پیشنهاد شماره ۸۹/۰۲/۴۵۹۳ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۹ وزارت دادگستری و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به منظور تحقق مفاد تصویب نامه شماره ۴۳۸۵۵/ت/۲۰۵۸۴۷ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۲۰، آیین نامه مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک در جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک در جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱- در این آیین نامه، واژه ها و اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - کودک: تمامی افراد کمتر از ۱۸ سال تمام شمسی

ب - دستگاه اجرایی: دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ -

پ - مؤسسات و تشکیلات غیردولتی: تمامی مؤسسات و تشکیلات غیردولتی و سازمان های مردم نهاد که طبق قوانین و مقررات تشکیل شده و در زمینه حقوق کودک فعالیت می کنند.

ت - پایش: بررسی مستمر وضعیت حقوق کودک در جامعه

ث - مرجع ملی: مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک که به موجب تصویب نامه شماره ۴۳۸۵۵/ت/۲۰۵۸۴۷ مورخ

۱۳۸۸/۱۰/۲۰ وزارت دادگستری می باشد.

ج - رییس مرجع ملی: وزیر دادگستری

چ - شورای هماهنگی: شورای هماهنگی مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک موضوع ماده (۴) این آیین نامه

ماده ۲- وظایف و اختیارات مرجع ملی به شرح زیر می باشد:

الف - تدوین طرح ها و برنامه های ارتقای حقوق کودک و ترویج احترام به شخصیت وی

ب - پایش و ارزیابی رعایت حقوق کودک در سطح ملی

پ - ارائه نظرات مشورتی در زمینه قوانین، مقررات، رویه ها و برنامه های مرتبط با حقوق کودک به دستگاه های اجرایی

و مؤسسات و تشکیلات غیردولتی

ت - پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات موجود و تهیه پیش نویس لوایح قانونی برای ارائه به شورای هماهنگی

ث - تهیه گزارش ملی حقوق کودک با همکاری و مشارکت سایر نهادها و دستگاه های ذی ربط و ارسال آن به مراجع

ذی صلاح داخلی و از طریق وزارت امور خارجه به مراجع ذی صلاح بین المللی، پس از تصویب شورای هماهنگی

ج - تهیه گزارش در خصوص موارد نقض حقوق کودک در جامعه و ارسال آن به مراجع ذی ربط داخلی با رعایت قوانین و

مقررات مربوط پس از تصویب شورای هماهنگی

چ - انجام مطالعات مربوط به حقوق کودک از طریق همکاری با سایر مؤسسات و مراکز علمی
ح - تهیه گزارش های سالانه و موردی و ارایه آن به رؤسای قوای سه گانه و دفتر مقام معظم رهبری پس از تصویب شورای هماهنگی

خ - اطلاع رسانی مستمر و همه جانبه و ارتقای سطح آگاهی در خصوص موضوعات مرتبط با حقوق کودک با همکاری وزارت آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه های گروهی
د - هماهنگی و تبادل اطلاعات علمی و تحقیقی با مراجع داخلی و بین المللی در موضوعات حقوق کودک
ذ - همکاری با سازمان ها و نهادهای بین المللی به منظور ترویج و اجرای حقوق کودک با همکاری و هماهنگی دستگاه های ذی ربط از طریق وزارت امور خارجه

ماده ۳- دبیرخانه مرجع ملی با رعایت قوانین و مقررات مربوط در وزارت دادگستری تشکیل می شود.
تبصره - دبیر مرجع ملی از میان مشاوران یا معاونان رییس مرجع ملی که در زمینه حقوق کودک تخصص دارند، توسط رییس مرجع ملی منصوب می شود و دبیر شورای هماهنگی نیز خواهد بود.
ماده ۴- برای ایجاد هماهنگی و اخذ نظرات دستگاه های اجرایی ذی ربط در انجام امور و اقدامات موضوع این آیین نامه، شورای هماهنگی با عضویت افراد زیر تشکیل می شود:

الف - رییس مرجع ملی به عنوان رییس شورای هماهنگی
ب - دبیر مرجع ملی به عنوان دبیر شورا
پ - یک نفر وکیل دادگستری با حداقل پنج سال سابقه فعالیت علمی و عملی مربوط به حقوق کودک یا حقوق بشر با معرفی کانون وکلای دادگستری مرکز یا مرکز امور مشاوران به مدت سه سال به انتخاب رییس مرجع ملی.
ت - سه نفر از سازمان های مردم نهاد فعال مرتبط با حقوق کودک یا حقوق بشر، برای مدت سه سال
ث - یک نفر روحانی آشنا به حقوق کودک با معرفی شورای مدیریت حوزه علمیه قم
ج - یک نفر نماینده از نهادهای زیر که حسب مورد با حکم وزیر یا بالاترین مقام مسئول معرفی می گردند:

- ۱- وزارت آموزش و پرورش
- ۲- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۴- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۵- وزارت امور خارجه
- ۶- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۷- وزارت کشور
- ۸- وزارت اطلاعات
- ۹- وزارت ورزش و جوانان
- ۱۰- معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور
- ۱۱- سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران
- ۱۲- سازمان بهزیستی کشور
- ۱۳- مرکز امور زنان و خانواده

۱۴- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

۱۵- سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

۱۶- شهرداری (با معرفی مجمع ادواری شهرداران کلان شهرهای کشور)

تبصره ۱- ابلاغ مصوبات و ارایه گزارشهای موردی و سالانه شورای هماهنگی به رؤسای قوای سه گانه و دفتر مقام معظم رهبری و سایر مراجع ذی صلاح بر عهده رییس شورا می باشد.

تبصره ۲- رییس مرجع ملی می تواند از نمایندگان قوه قضاییه و اعضای کمیسیون های قضایی و حقوقی، بهداشت و درمان و اجتماعی مجلس شورای اسلامی نیز بدون داشتن حق رأی برای شرکت در شورای هماهنگی دعوت نماید.

تبصره ۳- هر سه سال یک بار در اردیبهشت ماه به دعوت عام دبیر مرجع ملی، جلسه ای با حضور سازمان های مردم نهاد ثبت شده و فعال در زمینه حقوق کودک یا حقوق بشر که حداقل پنج سال سابقه فعالیت داشته باشند، تشکیل و با اکثریت نصف به علاوه یک سازمان های حاضر در جلسه، سه نماینده از سه سازمان غیردولتی برای عضویت در شورای هماهنگی انتخاب می شوند.

تبصره ۴- سه ماه پیش از پایان دوره عضویت اعضای مندرج در بندهای (پ) و (ت)، در خصوص انتخاب اعضای جدید اقدام می شود. تا زمانی که اعضای جدید انتخاب نشده اند، اعضای سابق عهده دار وظایف خواهند بود و انتخاب مجدد این اعضا به صورت متوالی تنها برای یک بار بلامانع است.

ماده ۵ - مرجع ملی می تواند حسب مورد از کارشناسان مجرب در زمینه حقوق کودک برای شرکت در جلسات شورا یا کارگروه های مربوط دعوت و نظر ایشان را بدون حق رأی کسب نماید.

ماده ۶ - موارد زیر از جمله وظایف و اختیارات شورای هماهنگی می باشد:

الف - تعیین راهبردهای حمایت از حقوق کودک و اولویت های سالانه مرجع ملی

ب - تصویب چشم انداز، سیاست ها و برنامه های اجرایی ارتقای حقوق کودک

پ - بررسی پیشنهادهای مربوط به اصلاح قوانین و مقررات و پیش نویس لوایح قانونی جهت ارایه به مراجع ذی ربط

ت - بررسی و تصویب گزارش ملی حقوق کودک برای ارسال به مراجع ذی صلاح داخلی و بین المللی وفق مقررات این

آیین نامه

ث - بررسی گزارش موارد نقض حقوق کودک

ج - بررسی و تصویب گزارش های سالانه و موردی مرجع ملی جهت ارسال به مراجع ذی صلاح

چ - تأیید ایجاد کارگروه های موردی و موقت با پیشنهاد رییس مرجع ملی

ح - پیشنهاد بودجه سالانه به رییس مرجع ملی جهت پیش بینی در ردیف اعتبارات وزارت دادگستری در لایحه بودجه

سالانه

خ - تصویب آیین نامه داخلی شورای هماهنگی

ماده ۷- شورای هماهنگی به صورت عادی هر دو ماه یک بار جلسه خواهد داشت. جلسات فوق العاده به تصمیم رییس

شورا یا حسب درخواست مکتوب پنج نفر از اعضای شورا تشکیل می شود. جلسات شورا با حضور دو سوم اعضا تشکیل می

شود و تصمیمات شورای هماهنگی با اکثریت نسبی اعضای حاضر در جلسه معتبر خواهد بود.

ماده ۸ - دبیر شورای هماهنگی، مسئول امور اداری و اجرایی مرجع است و زیر نظر رییس فعالیت می نماید. وظایف وی

عبارت است از:

الف - تمشیت امور اداری و اجرایی

ب - تهیه دعوت نامه ها و دستور جلسات، تدوین صورتجلسات و ابلاغ مصوبات شورای هماهنگی برای سازمان های ذی

ربط و پیگیری حسن اجرای مصوبات

پ - برنامه ریزی مدون برای تشکیل جلسات کارگروه های تخصصی

ت - پیشنهاد ترکیب هیئت های اعزامی به اجلاس های منطقه ای و بین المللی به رییس مرجع ملی

ث - تهیه گزارش های مربوط به حقوق کودک و ارایه آن به شورای هماهنگی

ج - اخذ گزارش هیئت های اعزامی به خارج از کشور و تهیه بانک اطلاعات گزارش ها

چ - تدوین بیانیه ها و گزارش های موردنیاز برای ارایه به مجامع بین المللی و سایر اجلاس های مرتبط

ح - تعامل و همکاری با پژوهشگران و مراکز علمی و پژوهشی در امور مربوط به حقوق کودک

خ - ایجاد سامانه الکترونیکی در زمینه های مربوط به حقوق کودک و امور اداری مرجع ملی و شورای هماهنگی

د - انجام سایر امور ارجاعی مرتبط با شرح وظایف از سوی مرجع ملی و شورای هماهنگی

ماده ۹- مرجع ملی دارای حداقل چهار کارگروه کارشناسی دائمی به شرح زیر می باشد:

الف - پایش و ارزیابی

ب - حقوقی و قضایی

پ - آموزش و اطلاع رسانی

ت - حمایتی و هماهنگی

تبصره ۱- ترکیب اعضا و تفصیل حدود وظایف و شیوه عملکرد این کارگروه ها در چارچوب مفاد این آیین نامه، با پیشنهاد

رییس مرجع ملی و تصویب شورای هماهنگی تعیین می شود.

تبصره ۲- مرجع ملی می تواند در موارد خاص و ضروری، با پیشنهاد رییس مرجع ملی و تأیید شورای هماهنگی، کارگروه

های موردی و موقت تشکیل دهد.

تبصره ۳- هر کارگروه می تواند حسب مورد از کارشناسان مجرب دولتی و غیردولتی در حوزه های مرتبط با موضوع

فعالیت خود دعوت نماید. دعوت موردی و استفاده از کارشناسان خارجی با رعایت قوانین و مقررات بلامانع خواهد بود.

ماده ۱۰- کارگروه پایش و ارزیابی حسب ارجاع موظف است با هماهنگی دستگاه های اجرایی از این دستگاه ها بازدید

نموده و ضمن پایش و ارزیابی حقوق کودک در این دستگاه ها، گزارش لازم را از فعالیت آنها در حوزه حقوق کودک به شورای

هماهنگی ارایه نماید. درخصوص موسسات و تشکیلات غیردولتی متولی و مرتبط با حقوق کودک نیز بنا به درخواست یا

موافقت آنها نسبت به پایش و ارزیابی حقوق کودک در این مؤسسات مبادرت نماید.

تبصره - کارگروه پایش و نظارت مکلف است سامانه پیام کوتاه و سامانه های الکترونیکی را جهت دریافت اطلاعات مردمی

راجع به رعایت حقوق کودک در جامعه ایجاد و نشانی آن را به اطلاع عموم برساند.

ماده ۱۱- کارگروه حقوقی و قضایی حسب ارجاع موظف است با انجام مطالعات لازم و بررسی گزارش ها و رویه های

قضایی و اجرائی، پیش نویس اصلاح قوانین و مقررات را تهیه و به شورای هماهنگی ارایه نماید.

ماده ۱۲- کارگروه آموزش و اطلاع رسانی مکلف است حسب ارجاع، اقدامات و هماهنگی های لازم را به منظور آموزش و

ترویج حقوق کودکان در تمام سطوح و از طریق تدوین برنامه ها و طرح های ارتقای سطح آگاهی های کودکان، والدین،

دست اندرکاران دستگاههای اجرایی و موسسات و تشکیلات غیردولتی مرتبط با حقوق کودکان، به عمل آورده و این برنامه ها و طرحها را برای هدایت و یا اجرا به شورای هماهنگی ارایه نماید.

ماده ۱۳- کارگروه حمایت و هماهنگی موظف است حسب ارجاع برای رعایت هر چه بیشتر حقوق و منافع کودکان در جامعه در راستای نیازهای بومی و معیارهای پذیرفته شده در کنوانسیون حقوق کودک، راهکارهای لازم را برای هماهنگی میان دستگاه های اجرایی، موسسات و تشکیلات غیردولتی متولی و مرتبط با حقوق کودک به عمل آورد و پیشنهاد خود را جهت تدوین و اجرای برنامه های ارتقای حقوق کودک و حمایت از آنان به شورای هماهنگی اعلام نماید.

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا رحیمی